

**Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка**

**СПЕЦІАЛЬНА І ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

ТЕЗИ ЗА МАТЕРІАЛАМИ 15 КОНФЕРЕНЦІЇ

17-18 листопада 2022 року

Кам'янець-Подільський
2022

УДК:376+373-056.2/.3](477.43)(063)

ББК:74. 3+74.202.42я431

С71

Рецензенти:

Світлана КОНОПЛЯСТА – доктор педагогічних наук, професор кафедри логопедії і логопсихології Українського державного університету ім. Михайла Драгоманова;

Світлана ЯКОВЛЕВА – доктор психологічних наук, професор кафедри спеціальної освіти Херсонського державного університету;

Ірина КУЧИНСЬКА – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і управління навчальним закладом Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Редакційна колегія

О. Белова, кандидат педагогічних наук, доцент; **О. Вержиховська**, кандидат педагогічних наук, доцент; **О. Гаврилов**, кандидат психологічних наук, професор (голова редакційної колегії); **Н. Гаврилова**, кандидат психологічних наук, професор (науковий редактор); **Ю. Галецька**, кандидат педагогічних наук, старший викладач; **О. Глоба** доктор педагогічних наук професор; **О. Константи́нів**, кандидат педагогічних наук, доцент (відповідальний секретар); **В. Левицький**, кандидат педагогічних наук, доцент; **Л. Лісова**, кандидат педагогічних наук, старший викладач; **О. Мілевська**, кандидат педагогічних наук, доцент; **І. Рудзевич**, кандидат психологічних наук, доцент; **А. Сімко**, кандидат психологічних наук, доцент; **В. Співак**, кандидат психологічних наук, доцент; **О. Ткач**, кандидат педагогічних наук, старший викладач.

*Друкується за ухвалою Вченої ради
факультету спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(протокол №11 від 22 листопада 2022 року)*

**С71 Спеціальна і інклюзивна освіта: проблеми та перспективи. Тези за матеріалами
15 конференції 17-18 листопада 2022 року / за ред. О. Гаврилова. Кам'янець-
Подільський. Видавець Ковальчук О.В. 2022. 282 с.**

До збірника тез увійшли наукові доробки фахівців, які працюють в галузі спеціальної та інклюзивної освіти. У них висвітлюються теоретичні та практичні напрацювання при організації навчальної, виховної, корекційної і розвивальної, реабілітаційної та абілітаційної роботи з різними групами осіб з особливими освітніми потребами.

Адресується спеціалістам-практикам, здобувачам вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, батькам, всім кому не байдужа доля осіб з особливими освітніми потребами.

УДК:376+373-056.2/.3](477.43)(063)

ББК:74. 3+74.202.42я431

© Автори статей, 2022

ЗМІСТ

Афузова Г.	Допоможи собі сам: практичні рекомендації із збереження психічного здоров'я	9
Бабич Н. Медицька А.	Нові напрями підготовки логопедів в умовах сучасного ринку праці	12
Басюк Д.	Освітній хаб Хмельниччини як інноваційний проєкт у сфері освіти під час війни	17
Беспала Л.	Розвиток дрібної моторики як ефективний засіб розвитку мовлення у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами	22
Бєлова О.	Інтелектуальна функційність мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовлення	25
Бонгар Н.	Характеристика поняття “комунікація” та “комунікативні навички” в контексті роботи з дітьми дошкільного віку	30
Бродюк В.	Спільна діяльність вчителя-логопеда та вихователів у групі спеціального призначення для дітей з порушеннями мовлення	36
Бугера Ю.	Умови формування описової лексики у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення	40
Ванюшкіна Ю.	Система роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами	43
Вержиховська О.	Соціалізація дітей з порушеннями інтелекту як психолого-педагогічна проблема	46
Гаврилова Н., Подповідна О.	Метод альтернативної комунікації (fc): основи практичної реалізації для формування навички спілкування у дітей з розладами спектру аутизму	49
Гаврилова Я., Ковальчук С.	Специфіка реалізації індивідуального підходу вихователем закладу дошкільної освіти на заняттях з розвитку мовлення	56

Галецька Ю.	Особливості розвитку лексичної та граматичної сторони мовлення учнів молодших класів з інтелектуальними порушеннями	60
Гаяш О.	Організація самостійної роботи учнів з інтелектуальними порушеннями на уроках української мови	64
Глоба О.	Особливості функціонування системи навчання, підвищення кваліфікації та перепідготовки спеціалістів у програмі міжнародної академічної мобільності	67
Голуб Н.	Напрями та засади формування лінгвістичних знань та уявлень молодших школярів при корекції в них порушень писемного мовлення	71
Гуменюк Ю.	Співпраця з батьками дитини з особливими освітніми потребами	74
Дідик Н.	Формування гендерної культури учнів з порушеннями інтелекту	78
Дмитрієва О.	Ставлення педагогів закладу спеціальної освіти до використання інноваційних технологій у навчанні учнів з інтелектуальними порушеннями	83
Докучина Т.	Особливості горизонтальної мобільності фахівців спеціальної освіти	87
Драбич Т.	Формування фонетичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку зі стертою дизартрією	90
Єфименко М.	Можливості “педагогічної пластики” в спеціальній та інклюзивній освіті на прикладі фізичного розвитку дітей з порушеннями моторної сфери	95
Зан О.	Експериментальне дослідження стану сформованості прогностичної діяльності в молодших школярів з інтелектуальними порушеннями	98

Заремба Л.	Особливості використання сучасних педагогічних технологій при вивченні математики учнями з інтелектуальними порушеннями	103
Зелінська-Любченко К.	Логопедичний практикум як важливий освітній компонент підготовки магістрів спеціальності 016 Спеціальна освіта (Логопедія)	109
Кіндрак Т.	Шляхи подолання ситуативної тривожності у дітей з інтелектуальними порушеннями	114
Козинець О., Градусова М.	Розвиток зорово-вербальних функцій у молодших школярів засобами писанкарства	116
Конопляста С.	Синтез логопедії, логопатології та ортодонтії у сучасному освітньому просторі	122
Королько Н., Яремчук І.	Комплексна діагностика мовленнєвого розвитку у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення	125
Косовська А.	Дослідження ціннісно-мотиваційного компоненту готовності майбутніх корекційних педагогів до командної роботи в їх професійній діяльності	129
Костик Л.	Ейдотехнологія у логопедичній роботі з дошкільниками	132
Кравченко А., Кравченко І.	Дихальні вправи як складова комплексної системи подолання заїкання у дітей	136
Курганецький В.	Організація роботи центру корекції, дозвілля і праці в умовах спеціальної школи	141
Левицький В.	Астенія як одна із причин неуспішності дітей у закладі загальної середньої освіти	144
Литв'яков М.	Механізми формування волі у дітей з порушеннями опорно-рухового апарату засобами плавання	147

Ліпленко А., Волчанська Г.	Інноваційні технології навчання української мови дітей з особливими освітніми потребами	151
Лісова Л.	Особливості використання методів розвиваючого навчання у загальноосвітньому просторі та у корекційно-виховному процесі	156
Мала С., Байєр О.	Народження особливої дитини як психологічна криза особистості	160
Машковська Т. Бабич Н.,	Особливості сформованості нейролінгвістичного компонента двомовності у дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення	164
Мілевська О.	Комунікативно-поведінкові ситуації як засіб збагачення емотивної лексики у дошкільників із загальним недорозвитком мовлення	169
Мога Н.	Корекція та розвиток функцій сидіння у дітей раннього віку зі спастичними формами рухових порушень	174
Никоненко Н.	Практика підготовки вчителів спеціальної освіти та інклюзивного навчання в Канаді	177
Олійник О.	Корекційно-розвиткова спрямованість використання індивідуального підходу до дітей з особливими освітніми потребами	181
Опалюк О.	Ерготерапія в роботі з людьми з обмеженими можливостями	186
Петренко Н.	Шляхи розвитку дитячого мовлення у групі спеціального призначення для дітей з мовленнєвими порушеннями	191
Погосян А.	Взаємодія вчителя-логопеда та сім'ї у корекційній роботі з дошкільниками, які заїкаються	195
Прядко Л.	Специфіка роботи з батьками дітей, які мають особливі освітні потреби в умовах воєнного стану	199

Ревуцька О., Малуєва Т.	Формування комунікативно-мовленнєвих умінь у дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку	202
Савицька Н.	Психосоціальні наслідки дисфагії у осіб післяінсультного стану	207
Сенедяк Т., Бабич Н.	Особливості логопедичного консультування родин дітей раннього віку із груп ризику	211
Серпутько Г.	Стислий огляд загального аналізу сучасних підручників для здобувачів освіти із порушеннями зору шкільного віку	215
Сімко А.	Особливості змісту корекційно-педагогічної роботи з розвитку дрібної моторики руки молодших школярів з особливими освітніми потребами	220
Співак В., Сербалюк Ю.	Особливості соціальної адаптації дітей з інтелектуальними порушеннями	225
Стрельбіцька К.	Використання театральної діяльності у роботи з дітьми дошкільного віку з особливими освітніми потребами	230
Супрун Д., Супрун М.	Створення мережі приватних навчальних закладів для дітей з розладами аутичного спектру в Україні наприкінці 90-х років ХХ ст.	233
Тарасун В.	Гратися не можна вчитися: де поставити кому?	236
Тільняк В.	Застосування кінезіологічних та логоритмічних вправ як ефективний спосіб оптимізації інтелектуальних процесів і підвищення розумової працездатності дітей з інтелектуальними порушеннями	242
Утьосова О.	Критерії готовності асистента вчителя до роботи з учнями з особливими освітніми потребами	247
Фаренюк Г.	Кінезіологія як засіб розвитку мовлення дітей з особливими освітніми потребами	251

Хоміцька Т.	Недорозвиток фонетико-фонематичних процесів у дітей з порушеннями мовлення	255
Хохліна О.	До проблеми психологічної реабілітації осіб з особливими потребами	260
Швалюк Т., Чередніченко Н.	Система роботи над засвоєнням граматичного поняття "іменник" молодшими школярами із тяжкими порушеннями мовлення	264
Шевцов А., Ласточкіна О.	Змішана й гібридна форми спеціального та інклюзивного навчання: освітня інновація чи жорстка необхідність?	272
Шевченко Ю.	Особливості розвитку соціалізації дітей із синдромом Дауна	278